

Zbierka súdnych rozhodnutí

Vec T-27/19

Barclays Bank plc
a
Pilatus Holding ltd.
proti
Európskej centrálnej banke

Rozsudok Všeobecného súdu (deviata rozšírená komora) z 2. februára 2022

„Hospodárska a menová politika – Prudenciálny dohľad nad úverovými inštitúciami – Osobitné úlohy dohľadu zverené ECB – Rozhodnutie o odňatí povolenia úverovej inštitúcii – Obvinenie hlavného akcionára v tretej krajine – Požiadavka dobrej povesti – Vnímanie dobrej povesti trhom – Prezumpcia nevinny – Proporcionalita – Právo na obhajobu“

1. *Žaloba o neplatnosť – Fyzické alebo právnické osoby – Akty, ktoré sa ich priamo a osobne týkajú – Priama dotknutosť – Rozhodnutie Európskej centrálnej banky (ECB) o odňatí povolenia úverovej inštitúcii – Neexistencia priamej dotknutosti akcionárov uvedenej úverovej inštitúcii – Neprípustnosť (Článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ)*

(pozri bod 33)

2. *Hospodárska a menová politika – Hospodárska politika – Dohľad nad finančným sektorom Únie – Jednotný mechanizmus dohľadu – Rozdelenie právomocí medzi Európsku centrálnu banku (ECB) a vnútroštátne orgány – Rozhodnutie ECB o odňatí povolenia úverovej inštitúcii – Neexistencia vplyvu aktov prijatých vnútroštátnymi orgánmi na zákonnosť tohto rozhodnutia – Priamy dohľad ECB nad úverovou inštitúciou – Podmienky [Nariadenie Rady č. 1024/2013, článok 4 ods. 1 písm. a), článok 6 ods. 5 písm. b) a článok 14 ods. 5]*

(pozri body 43, 45 – 47, 50 – 53)

3. *Hospodárska a menová politika – Hospodárska politika – Dohľad nad finančným sektorom Únie – Jednotný mechanizmus dohľadu – Prudenciálny dohľad nad úverovými inštitúciami – Rozhodnutie Európskej centrálnej banky (ECB) o odňatí povolenia úverovej inštitúcii – Dôvod odňatia povolenia založený na obvinení hlavného akcionára v tretej krajine – Požiadavka dobrej povesti – Rozsah – Zohľadnenie vnímania dobrej povesti tohto akcionára trhom – Nedostatok dobrej povesti odôvodňujúci odňatie povolenia*

(Nariadenie Rady č. 1024/2013, článok 1 prvý odsek, článok 4 ods. 1 a 3, článok 14 ods. 5; smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/36, článok 14 ods. 2, článok 18 a článok 23 ods. 1)

(pozri body 71 – 80, 97 – 102, 113)

4. *Hospodárska a menová politika – Hospodárska politika – Dohľad nad finančným sektorom Únie – Jednotný mechanizmus dohľadu – Prudenciálny dohľad nad úverovými inštitúciami – Rozhodnutie Európskej centrálnej banky (ECB) o odňatí povolenia úverovej inštitúcii – Dôvod odňatia povolenia založený na obvinení hlavného akcionára v tretej krajine – Neexistencia povinnosti ECB preskúmať dôvodnosť trestného stíhania obsiahnutého v predmetnom obvinení – Posúdenie dôsledkov trestného stíhania*
[Nariadenie Rady č. 1024/2013, článok 4 ods. 1 písm. a) a článok 14 ods. 5; smernica Parlamentu a Rady 2013/36, článok 14 ods. 2 a článok 23]

(pozri body 114, 116 – 120)

5. *Právo Európskej únie – Zásady – Základné práva – Prezumpcia neviny – Rozhodnutie Európskej centrálnej banky (ECB) o odňatí povolenia úverovej inštitúcii – Dôvod odňatia povolenia založený na obvinení hlavného akcionára v tretej krajine – Nepreskúmanie skutočností týkajúcich sa obvinenia zo strany ECB – Porušenie zásady prezumpcie neviny – Neexistencia*
(Článok 6 ods. 1 ZEÚ; Charta základných práv Európskej únie, článok 48 ods. 1)

(pozri body 196 – 198, 200 – 205)

6. *Právo Európskej únie – Zásady – Právo na obhajobu – Rozhodnutie Európskej centrálnej banky (ECB) o odňatí povolenia úverovej inštitúcii – Dôsledky vyplývajúce z aktu prijatého vnútroštátnymi orgánmi na právo na obhajobu – Neexistencia zodpovednosti ECB*
(Článok 6 ods. 1 ZEÚ; Charta základných práv Európskej únie, články 41, 47 a 48; nariadenie Rady č. 1024/2013)

(pozri body 235 – 238, 242 – 250)

Zhrnutie

Pilatus Bank plc je úverovou inštitúciou založenou podľa maltského práva, ktorá podlieha prudenciálnemu dohľadu Malta Financial Services Authority (MFSA, Maltský úrad pre finančné služby). V nadväznosti na obvinenia jej hlavného akcionára, ktorý nad ňou nepriamo vykonáva úplnú kontrolu, v Spojených štátoch z finančných trestných činov táto inštitúcia dostala viacero žiadostí o výber vkladov, ktoré predstavovali približne 40 % vkladov uvedených v jej súvahe.

V reakcii na túto situáciu MFSA prijala tri rozhodnutia, ktoré sa týkali pozastavenia hlasovacích práv obvineného akcionára, moratória, na základe ktorého Pilatus Bank plc nesmela povoľovať žiadne bankové transakcie, a vymenovania oprávnenej osoby, ktorá mala vykonávať v podstate všetky právomoci, ktoré sú zvyčajne zverené riadiacim orgánom tejto inštitúcie v súvislosti s jej špecifickými činnosťami a aktívami. Následne predložila Európskej centrálnej banke (ECB) návrh

na odňatie povolenia spoločnosti Pilatus Bank plc na výkon činností úverovej inštitúcie¹, na základe ktorého ECB prijala rozhodnutie v tomto zmysle.

Všeobecný súd zamietol žalobu podanú spoločnosťou Pilatus Bank plc proti tomuto rozhodnutiu ECB. Táto vec najmä umožnila Všeobecnému súdu po prvýkrát rozhodnúť o odňatí povolenia úverovej inštitúcii z dôvodu nedostatku dobrej povesti jej akcionára.

Posúdenie Všeobecným súdom

Všeobecný súd predovšetkým pripomína, že kritériá, ktoré musia spĺňať akcionári žiadajúci o nadobudnutie kvalifikovanej účasti v úverovej inštitúcii, vrátane kritéria dobrej povesti, sa vzťahujú na posúdenie vhodnosti akcionárov vykonávané na účely odňatia povolenia na výkon činností úverovej inštitúcie.² Príslušné orgány tak môžu odňať povolenie úverovej inštitúcii, ak vzhľadom na potrebu zabezpečiť riadne a obozretné riadenie tejto inštitúcie a ochranu a spoľahlivosť finančného systému v rámci Únie a v každom členskom štáte tieto orgány nie sú spokojné s vhodnosťou akcionárov, najmä z dôvodu nedostatku ich dobrej povesti

Všeobecný súd ďalej spresnil pojem „dobrá povest“, pričom uviedol, že ide o neurčitý právny pojem a že príslušné orgány majú pri uplatnení kritéria bezúhonnosti priestor na voľnú úvahu. V bežnom zmysle sa dobrá povest vzťahuje na vlastnosť osoby, ktorá dodržiava obvyklé normy a pravidlá, a na povest, ktorú táto osoba požíva vo verejnosti, pokiaľ ide o túto vlastnosť a jej správanie. Dobrá povest tak závisí nielen od správania osoby, ale aj od toho, ako toto správanie vnímajú ostatní. Pri posudzovaní dobrej povesti akcionárov úverových inštitúcií je potrebné zohľadniť jednak súlad ich správania s platnými zákonmi a právnymi predpismi a jednak vnímanie tohto správania verejnosťou a subjektmi na finančných trhoch.

Všeobecný súd následne rozhodol, že ECB sa v prejednávanej veci správne domnievala, že z dôvodu obvinenia hlavného akcionára spoločnosti Pilatus Bank plc a z dôvodu zodpovedajúceho vnímania jeho dobrej povesti subjektmi na finančných trhoch, ktoré sa prejavili značnými negatívnymi dôsledkami na situáciu tejto inštitúcie, nedostatok dobrej povesti tohto akcionára odôvodňoval odňatie povolenia spoločnosti Pilatus Bank plc na výkon činností úverovej inštitúcie. Rozhodnutie o odňatí povolenia bolo totiž odôvodnené konkrétnymi negatívnymi účinkami, ktoré malo obvinenie na dobrú povest obvineného akcionára a Pilatus Bank plc, na dôveru verejnosti voči nej, a teda na zdravú povahu jej riadenia a zdravie finančného systému v rámci Únie a v každom členskom štáte. Medzi týmito účinkami boli identifikované významné žiadosti o výber vkladov, ukončenie zodpovedajúcich bankových vzťahov, ukončenie zmlúv, ako aj zhoršenie ukazovateľa rizika spoločnosti Pilatus Bank plc.

Vzhľadom na tieto konkrétne negatívne účinky ECB nebola povinná zohľadniť skutočnosť, že vytýkané konanie hlavného akcionára spoločnosti Pilatus Bank plc nemuselo byť z hľadiska práva Únie protiprávne. Najdôležitejšou skutočnosťou, ktorú treba zohľadniť, nie je totiž dôvodnosť trestných stíhaní obsiahnutých v obvinení podľa práva Únie alebo dotknutého tretieho štátu, ale dôsledky tohto stíhania na dobrú povest obvineného akcionára, na situáciu Pilatus Bank plc a na bankový trh ako celok. Nič to však nemení na tom, že ECB je povinná zohľadniť všetky

¹ Podľa článku 14 ods. 5 nariadenia Rady (EÚ) č. 1024/2013 z 15. októbra 2013, ktorým sa Európska centrálna banka poveruje osobitnými úlohami, pokiaľ ide o politiky týkajúce sa prudenciálneho dohľadu nad úverovými inštitúciami (Ú. v. EÚ L 287, 2013, s. 63).

² Záver založený na výklade článku 1 prvého odseku v spojení s článkom 4 ods. 1 a 3, článkom 14 ods. 5 nariadenia č. 1024/2013 a článkom 14 ods. 2, článkom 18 a článkom 23 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/36/EÚ z 26. júna 2013 o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a prudenciálnom dohľade nad úverovými inštitúciami a investičnými spoločnosťami, o zmene smernice 2002/87/ES a o zrušení smerníc 2006/48/ES a 2006/49/ES (Ú. v. EÚ L 176, 2013, s. 338).

skutočnosti uvedené v rámci správneho konania, ktoré môžu preukázať neexistenciu vplyvu tohto stíhania na dobrú povest' alebo riadenie dotknutej inštitúcie a ktoré by prípadne mohli vyplývať zo zneužívajúcej alebo zjavne nedôvodnej povahy tohto stíhania.

Napokon Všeobecný súd konštatuje, že ECB v prejednávanej veci neporušila prezumpciu nevinu spoločnosti Pilatus Bank plc ani jej právo na obhajobu.

Pokiaľ ide o zásadu prezumpcie nevinu, Všeobecný súd uvádza, že nepreskúmanie skutočností týkajúcich sa obvinenia akcionára nepreukazuje porušenie tejto zásady. ECB totiž v napadnutom rozhodnutí jasne uviedla, že predmetné obvinenie obsahuje tvrdenia. Toto rozhodnutie teda neimplikovalo obvinenie trestnej povahy a nepredstavovalo konštatovanie trestného činu. Všeobecný súd zdôrazňuje, že prudenciálny dohľad, ktorého cieľom je zabezpečiť náležité riadenie úverových inštitúcií a zachovanie zdravia finančného systému v Únii a v každom členskom štáte, sleduje odlišné ciele od cieľov trestného stíhania, ktoré majú za cieľ sankcionovať konanie, ktoré je potrestané zákonom.

Pokiaľ ide o právo na obhajobu spoločnosti Pilatus Bank plc, ktoré bolo porušené najmä z dôvodu, že členovia jej predstavenstva nemohli zaplatiť jej právneho zástupcu a mať prístup k jej zdrojom a informáciám, Všeobecný súd konštatuje, že tieto okolnosti vyplývajú výlučne z rozhodnutia MFSA o vymenovaní oprávnenej osoby, ktorá mala vykonávať v podstate všetky právomoci, ktoré sú zvyčajne zverené riadiacim orgánom tejto inštitúcie v súvislosti s jej špecifickými činnosťami a aktívami. Takéto rozhodnutie však nemá vplyv na napadnuté rozhodnutie a jeho prijatie patrí do právomoci vnútroštátneho orgánu. ECB teda nemôže byť zodpovedná za dôsledky, ktoré toto rozhodnutie spôsobilo. Rozhodnutia inštitúcií Únie totiž nemôžu byť postihnuté nezákonnosťou z dôvodov súvisiacich s uplatňovaním pravidiel vnútroštátneho práva, ktoré nepatria do ich právomoci a nad ktorými nemajú žiadnu kontrolu. Navyše v rámci jednotného mechanizmu dohľadu ECB nemá žiadnu povinnosť zabrániť vnútroštátnemu orgánu prijať takéto rozhodnutie. V dôsledku toho okolnosti, na ktoré sa odvoláva Pilatus Bank plc, nemôžu spôsobiť nezákonnosť napadnutého rozhodnutia.